

branden. In het midden staat de kist tussen 4 bidstoelen waarop 4 kanunnikken van het bisdom Brugge plaats nemen. Onder haar naam op de doodskist lezen ze "née à Palerme le 3 avril 1812).

Vóór en achter die rouwwagon zijn elk nog twee rijtuigen aangekoppeld. De "Genoveva van Brabant" trekt het konvooi en rijdt onder musketsalvo's het station uit. Burgemeester SERRUYS, volksvertegenwoordiger VAN ISEGHEM en de Westvlaamse gouverneur vergezellen de stafofficieren en de eredames, richting Brugge....

- (1) Voor de laatste levensweken verwijs ik naar het boeiend historisch werk van M. KERCKVOORDE "Louise Marie van België. Het vergeten leven van Louise Marie, eerste koningin van België". Tielt 1989.
- (2) J.P. LEPAGE : "A la mémoire de sa majesté Louise Marie d'Orléans, première reine des Belges". Bruxelles 1851.
- (3) Ook nog aanwezig waren : de ministers C. D'HOFFSCHMIDT en F. ORBAN, de luitenants-generaal baron PRISSE en graaf GOBLET D'ALVIELLA en de intendant van de civiele lijst CONWAY.
- (4 a en b.) zie A. VERBOUWE : "Iconografie van het arrondissement Oostende" nr. 590 en afbeelding nr. 36.

**NIJVERHEIDSINSTELLINGEN IN DE GEMEENTEN ROND OOSTENDE
IN DE TIJD VAN WILLEM I**

door Raymond VANCRAEYNEST

Op 16 oktober 1818 vroegen de gedeputeerde Staten van de provincie West-Vlaanderen aan de steden en aan de districten een staat op te maken van de fabrieken, manufacturen en andere nijverheidsinstellingen. Daarbij werd gevraagd op te geven : de aard van de instellingen en hun aantal, het aantal tewerkgestelde werklieden, het gemiddeld dagloon dat hun werd uitbetaald, de vroegere en de huidige toestand van het bedrijf, de bestemming van de afgewerkte producten, de factoren die schadelijk zijn voor de voorspoed van het bedrijf, de maatregelen die moeten getroffen worden om die nadelen weg te werken.

De Koninklijke Commissaris voor het district Oostende, Auguste WIELAND, gaf daarop antwoord op 4 november 1818 (1) voor al de gemeenten van het district, waaruit ik de aangrenzende gemeenten van de stad Oostende heb gelicht : Mariakerke, Stene en Bredene. Oostende als stad viel niet onder het gezag van districtcommissaris WIELAND.

MARIAKERKE

De enige nijverheidsinstellingen zijn twee molens :

- 1) Eén windmolen voor graan waar één arbeider werkt die één gulden verdient. Eertijds bloeide de zaak beter en nu is de toestand middelmatig.

- 2) Eén windmolen die 2 arbeiders tewerkstelt die één gulden verdienen. Vroeger gingen de zaken beter maar nu begint het weer goed te gaan. Deze molen dient om beurten om olie te persen (olieslagerij) en om gerst te pellen.

De eerste molen is waarschijnlijk de Albertusmolen en de tweede deze die stond bij de Molenstraat (zie : Germain BILLIET, Omtrent de Albertusmolen in Mariakerke, in De Plate, jg. 24, nr. 1, januari 1995, p. 10-16).

STENE

De vermelde instellingen zijn hier :

- 1) Twee steenbakkerijen die 40 werklieden tewerkstellen die 71 tot 80 cent verdienen. De zaken gaan goed; er zijn nog 12 arbeiders in dienst voor het vormen van de stenen en deze verdienen één gulden per duizend stenen.
- 2) Eén windmolen om graan te malen waar één arbeider is tewerkgesteld die één gulden verdient. De zaak draait goed.

BREDENE

Deze gemeente is veruit de grootste nijverheidsgemeente zoals blijkt uit volgende opsomming :

- 1) Twee brouwerijen die 4 arbeiders tewerkstellen die 1 gulden, 42 cent verdienen. Eertijds waren het bloeiende zaken. Nu is er één die sinds 4 jaar bijna niet meer werkt, te wijten aan geldgebrek van de eigenaar. De toestand van de andere is zoals vroeger. Ze zetten hun produkten af in Bredene en in de omliggende gemeenten.
- 2) Eén steenbakkerij die 18 arbeiders tewerkstelt die 95 cent per dag verdienen. Zes jaar geleden was het een zeer bloeiende zaak wegens de werken aan de fortificaties van Oostende.
- 3) Twee paardemolens om graan te malen die 2 arbeiders tewerkstellen tegen 60 cent per dag. Ze worden alleen gebruikt om het graan te malen dat afkomstig is van de oogst en bestemd is voor het verbruik van de eigenaars.
- 4) Drie windmolens om graan te malen stellen 3 arbeiders tewerk tegen 60 cent. De zaken gaan goed voor zover de middelen het toelaten.
- 5) 14 windmolens om hout te zagen (zaagmolens). Daar werken nog 8 arbeiders tegen 60 cent. Eertijds een zeer bloeiende zaak, maar nu gaat het zeer slecht. De afzet is bestemd voor gans het Koninkrijk der Nederlanden, maar de handel is nu in verval. Van de 17 molens die er aanvankelijk waren werden er al 3 afgebroken en van de 14 overblijvende zijn er 2 die nog amper kunnen werken.
- 6) Twee zoutziederijen die 4 man tewerkstellen tegen 78 cent. De zaken gaan ook nu nog zeer goed. De leveringen gebeuren in Bredene en in de omliggende gemeenten en ook in de steden Oostende en Brugge.

-
- (1) Rijksarchief Brugge. West-Vlaanderen, Modern archief, 2e reeks, bundel 717.